

تأثیر مؤلفه قائم زلزله بر رفتار سازه های بتنی در زلزله های حوزه نزدیک

محمد حسنی^۱، رضا رهگذر^۲، مهدی اژدری مقدم^۳

- کارشناس ارشد سازه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، گروه عمران- سازه

mohamad.hasani87@gmail.com

- دانشیار، دانشکده فنی دانشگاه شهید باهنر کرمان

rahgozar@mail.uk.ac.ir

- استادیار، دانشکده فنی دانشگاه نیکبخت زاهدان

mazhdary@eng.usb.ac.ir

چکیده:

تأثیر مؤلفه قائم زلزله در طراحی لرزه‌ای تا سال‌های اخیر، کوچک در نظر گرفته می‌شد و تصور می‌شد که مؤلفه قائم زلزله خیلی کوچک‌تر از مؤلفه افقی زلزله است. ولی مشاهده‌های رکوردهای حرکت قوی زمین، بررسی رکوردهای زلزله‌های گذشته، گزارش اثرات مخرب آن و مشکلات و مسائلی که در طراحی سازه‌ها بوجود می‌آمد بیانگر این بود که در مواردی علاوه بر اثر مؤلفه افقی باید اثر مؤلفه قائم نیز دیده شود. در این مقاله، تأثیر مؤلفه افقی (H) و تأثیر ترکیب مؤلفه افقی و قائم (HV) روی برخی مقادیر پاسخ 6 نمونه قاب بتن مسلح 3 و 7 و 12 طبقه با دو تیپ دهانه a (عرض دهانه 3 و 5 متر) و دهانه b (عرض دهانه 5 و 7 متر) مورد بررسی قرار گرفته و تحلیل دینامیکی تاریخچه زمانی غیر خطی با استفاده از 3 نگاشت زلزله‌ی حوزه نزدیک، انجام شده است و در مورد کلیه‌ی قاب‌ها، تأثیر مؤلفه قائم زلزله بر روی منحنی نیروی محوری ستون‌های کناری و میانی، جابجایی حداقل جانبه طبقات مختلف و تنییر مکان قائم و سطح تیرها در طبقات مختلف مورد بررسی قرار گرفته است.

واژه‌های کلیدی: مؤلفه قائم زلزله، تحلیل دینامیکی غیر خطی تاریخچه زمانی، حوزه نزدیک گسل، ساختمان‌های بتنی.

۱. مقدمه

مطالعات و تحقیقاتی که در سال‌های اخیر در زمینه‌ی مهندسی زلزله انجام شده، در جهت شناخت پدیده‌های طبیعی و کاهش خسارت ناشی از آن است و با صرف هزینه‌های بالا به صورت تئوری و آزمایشگاهی ادامه دارد. گسل‌ها منبع تولید امواج زلزله هستند و وجود منابع آب در این مناطق باعث تجمع جوامع انسانی و